

τα Χρονικά της Νεράϊδας-Δολόπων

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΝΕΡΑΪΔΩΝ (ΝΕΡΑΪΔΑ-ΣΑΡΑΝΤΑΠΟΡΑ-ΜΕΓΑΛΑΚΚΟΣ)

Περίοδος B

Χρόνος 10ος

Αριθ. φύλλου 30

Φεβρουάριος 1989

ΣΤΗΝ ΑΤΑΛΑΝΤΗ Ο ΧΟΡΟΣ ΤΩΝ ΦΘΙΩΤΩΝ

Όπως κάθε χρόνο έτσι και φέτος οι Νεραϊδώτες (Νεράϊδα — Σαραντάπορα — Μεγαλάκκος) που ζουν στο Φθιωτικό χώρο, θα κάνουν το ετήσιο τους αντάμωμα. Φέτος θα συναντηθούν στην Αταλάντη στο μαγαζί των Σπινασιών, το ΣΑΒΒΑΤΟ 25 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ, 8 το βράδυ.

Από τη Λαμία θα ξεκινήσει λεωφορείο από την Πλατεία Πάρκου στις 7 η ώρα, που θα περάσει από Θερμοπύλες, Μώλο, Καινούργιο για να μεταφέρει δωρεάν όσους δεν διαθέτουν αυτοκίνητο για την μετάβασή τους στην Αταλάντη.

Για περισσότερες πληροφορίες τηλεφωνείστε στο Φώτη Μονάντερο, τηλ. 28052.

ΤΑ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΑ

Όπως γράψαμε και στην προηγούμενη εφημερίδα, ο Σύλλογός μας εκτύπωσε ημερολόγια 7 σελίδων με 6 έγχρωμες φωτογραφίες που παρουσιάζουν τοπία της περιοχής μας. Καλό είναι να βοηθηθεί αυτή η προσπάθεια. Πολλοί βγάζουν ημερολόγια και μας πουλάνε. Εμείς να μην πάρουμε το ημερολόγιο του χωριού μας; Άλλωστε δεν κοστίζει και ακριβά. Μόνο 400 δρχ. Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να τα προμηθευτούν:

Από Αθήνα στον Τρύφωνα Καστρίτση, από Καρδίτσα στον Απόστολο Χαλάτση, από Φθιώτιδα στον Φώτη Μονάντερο, από Θεσ/κη στον Βάιο Κουτή, από Βόλο στον Κ. Γάκη και Θανάση Μαργαρίτη. Αν δεν σας φτάνουν τηλεφωνείστε στο χωριό να προμηθευτείτε και άλλα. Υπάρχουν αρκετά.

Μελέτη μηχανικών για το Πνευματικό Κέντρο Νεράϊδας

Οι πολιτικοί μηχανικοί Γ. Σπανός και Ν. Κούστελος, έχουν αναλάβει να εκπονήσουν τη μελέτη του Πνευματικού Κέντρου Νεράϊδας μετά από εισήγηση του Συλλόγου Αποδήμων Νεράϊδας.

Ανοικτή επιστολή

ΔΥΟ ΜΕΤΡΑ ΚΑΙ ΔΥΟ ΣΤΑΘΜΑ;

στον Υφυπουργό Γεωργίας Κώστα Τσιγαρίδα

Συντοπίτη Υπουργές Γνωρίζεις καλύτερα από τον καθένα μας, την παρούσια των κατοίκων της περιοχής μας, στους αγώνες του Εθνους, από παλιά μέχρι τις μέρες μας.

Γνωρίζεις, καλύτερα από τον καθένα μας, πόσοι ζουσαν σ' αυτά τα τόπια παλιότερα, πως ζουσαν και πόσοι έμειναν.

Εμείς γνωρίζουμε, καλύτερα από τον καθένα, τον τόπο καταγωγής σου, τον τρόπο που ανατράφηκες, τις αρχές με τις οποίες γαλουχήθηκες, με λίγα λόγια το «βίο» και την πολιτεία σου».

Γι' αυτό είμασταν σίγουροι, όταν κτυπούσες το τραπέζι στο Φουρνά κι έλεγες, περίπου, ότι «αναγνώριση των χωραφίων σας, θα γίνει όμεσα και το παράβολο των 500 δρχ. κατά στρέμμα, που θα καταθέσετε στην Τράπεζα, έχουν σκοπό την σύνταξη, από την πολιτεία, του τοπογραφικού των χωραφίων σας». Και έτσι έγινε.

Οι αιτούντες στο Δασαρχείο Φουρνά, άρχισαν ν' αναγνωρίζουν τα χωράφια τους, χωρίς τοπογραφικά π.χ. Οι Κλειτσιώτες.

Εμάς όμως, το Δασαρχείο Καρδίτσας, μας επιστρέψει τις αιτήσεις, μας ζητάνε τοπογραφικό και είναι ανάστατοι, όλοι οι κάτοικοι, για το μέτρο αυτό. Σ' εμάς, που την διαδικασία της αναγνώρισης την ξεκινή-

σαμε το 1978, επανήλθαμε το 1985, κάναμε υπομνήματα, λάβαμε απαντήσεις, έγγραφα του Υπουργείου Γεωργίας, που με αριθμό 105522/10-10-86, γ) 111952/12-11-86 και 4669/6-10-86 του Δασαρχείου Καρδίτσας, μας διαβεβαίωναν, ότι και ο Νομάρχης μπορεί να κάνει αναγνώριση.

Κι έρχεται ο δικός σας Νόμος, όπου θέτει τις βάσεις για καθολική αναγνώριση των χωραφίων, όχι όμως για ξεπούλημα. Γιατί ένα χωράφι

4 στρεμμάτων θέλει 2.000 δρχ. για παράβολο και 30.000 για τοπογραφικό, πληρώνουμε 10/πλάσια την αξία του.

Δεν ζητάμε πολλά.

Ζητάμε κατανόηση, ζητάμε ίση μεταχείριση από σας που είστε παιδί του τόπου μας.

Ζητάμε να ισχύσουν τα ίδια μέτρα και τα ίδια σταθμά για όλους τους.

Έλληνες. Οχι διαφορετικά εμείς από τους γείτονες.

Ενέργειες στα Υπουργεία από το Σύλλογο Αποδήμων

Με τη μελέτη του Πνευματικού Κέντρου στο χέρι ο Σύλλογος Αποδήμων, ξεκινάει μια εκστρατεία προς όλα τα αρμόδια Υπουργεία, ώστε να δοθούν πιστώσεις και να εξοπλιστεί το Πνευματικό Κέντρο κατάλληλα.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Οσοι επιθυμούν να δώσουν συνδρομή για την εφημερίδα, στην Αθήνα να την δίνουν στον Τρύφωνα Καστρίτση, τηλ. 9022767.

ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ ΤΟ ΙΑΤΡΕΙΟ ΣΤΗΝ ΝΕΡΑΪΔΑ

Επιτέλους, το ιατρείο μεταφέρθηκε από το ενοικιασμένο σπίτι, στο νέο και ωραίο κτίριο που έγινε κάτω από το Σχολείο. Μπορεί βέβαια να έχει ακόμα ατέλειες, αλλά το πρώτο βήμα και το

ουσιαστικότερο έγινε. Στόχος, του νέου Κοινοτικού Συμβουλίου, θα πρέπει να είναι η τελειοποίηση του ιατρείου και ο εμπλούτισμός του με τα κατάλληλα όργανα.

Αντιαισθητική η εικόνα στη πλατεία της Νεράϊδας

Καθώς αντικρύζει κανείς τη πλατεία του χωριού η πρώτη ματιά του πέφτει στα κάγκελα, που κάποτε κόπηκαν για να μεταφερθούν μέσα (νομίζω) υλικά κι από τότε δεν ξανάγινε. Απλά και μόνο δέθηκε πρόχειρα με σύρματα και παρουσιάζει μια άσχημη εικόνα.

Καλό είναι να γίνει. Αν δε, δεν αναλαμβάνει κανένας την ευθύνη της αποκατάστασής οι Σύλλογοι τί κάνουν;

Νέος Πρόεδρος στην Κοινότητα

Στις 8 Ιανουαρίου, έγιναν εκλογές μεταξύ των μελών του πλειοψηφίσαντος Κοινοτικού Συμβουλίου και εξελέγη πρόεδρος ο ΑΛΕΚΟΣ ΣΠΑΝΟΣ με 5 ψήφους. Αντιπρόεδρος εξελέγη ο Η. ΚΟΥΣΑΝΑΣ με ψήφους 3 έναντι 1 του Κ. ΓΑΚΗ και Δ. ΜΗΤΣΙΑΚΗ.

Ευχόμαστε στο νέο Συμβούλιο καλές δουλειές, υπομονή και εργατικότητα γιατί το καλό του χωριού, γιατί τα προβλήματα και οι απαιτήσεις καθημερινά αυξάνουν.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Στις 31-10-1988, πέθανε στη Καρδίτσα η Αλεξάνδρα Χα Αλεξάνδρου Πλατσιούρη που γεννήθηκε το 1918. Η κηδεία έγινε την επομένη στα Σαραντάπορα.

ΑΛΙΞ. Α. ΠΑΤΣΙΟΥΡΗ
Ετών 70

Στις 13 Νοεμβρίου 1988, πέθανε στην Αγία Τριάδα Φθιώτιδας ο Θάνος Γεώργιος του Κων/νου, από την Νεράιδα και ζούσε τα τελευταία 20 περίπου χρόνια στην Αγία Τριάδα. Ήταν 85 χρόνων. Η κηδεία του έγινε στην Αγία Τριάδα.

★

Στις 27 Δεκεμβρίου 1988, πέθανε από έμφραγμα ο Ηλίας Κων. Λιάτης ετών 65, κάτοικος Σαρανταπόρου.

Ο αγαπητός Μπαρμπα-Λιάς, άφησε ανεπλήρωτο κενό, γιατί ξεχώριζε. Ήταν πρότυπο εργατικότητας, καλός οικογενειάρχης, αγαπητός από όλους. Ποιος δεν θυμάται, αλήθεια, το τελευταίο του ξεφάντωμα, το περασμένο καλοκαίρι που έγινε

το πρώτο γλέντι του Σαρανταπόρου στην κεντρική πλατεία!! Την κηδεία που έγινε την επόμενη παρακολούθησε πολὺς κόσμος.

Τον επικήδειο για τον αποθανόντα, εξεφώνησε ο νεαρός καθηγητής Λιάπης Ιωάννης, ο οποίος μεταξύ άλλων είπε:

ΕΠΙΤΥΧΙΕΣ

- Η Φωτεινή Β. Καραμέτου, πέτυχε στη Σχολή βρεφοκόμων Θεσ/κης.
- Η Περσεφόνη Δημ. Αυγέρη, πέτυχε στη Σχολή βοηθών Ακτινολόγων Θεσ/κης.
- Η Παρασκευή Ι. Κόκκινου, πέτυχε στη Σχολή Δασοκομίας.
- Συγχαρητήρια, καλό πτυχιο.

Πρόωρα και ανεπάντεχα έφυγες από κοντά μας ο αγαπητός και σεβαστός απ' όλους τους συγχωριανούς μας μπαρμπα-Ηλίας Λιάπης.

Σ' όλη την ζωή ήταν ένας ακούραστος εργάτης που μοχθούσε για το οικοδόμημα της οικογένειάς του. Άλλα δεν είναι μόνο αυτό. Έδινε και την πρωτοπορική του μάχη σε κάθε μετεριζή του χωριού μας, όταν αυτό ήταν επιβεβλημένο.

Ανθρωπος συμπαθέστατος, σεμνός, αξιοπρέπης, καλοσύνατος, πρόσαρρος, άριστος οικογενειάρχης, έδωσε καλή ανατροφή στα παιδιά του, τα οποία πάντοτε καμάρων για την πρόσδοτό τους.

Έφυγες μέσα στο καταχείμαντο, τόσο ξαφνικά και απροσδόκητα αφήνοντας πίσω κενό δυσαναπλήρωτο. Ο αδαμάντινος χαρακτήρας σου και ο απίθανος τρόπος με τον οποίο χαριταλούσες τον κάθε χωρινό μας οποιασδήποτε ηλικίας καθώς επίσης και η ιδιαιτερη παρούσια σου σε κάθε γονιά του χωριού μας και σε κάθε εκδήλωση θα μας μείνουν αξέχαστα.

Η απουσία σου θα γίνει περισσότερο αισθήτη στο χωριό μας τις μεγάλες γιορτές, Χριστούγεννα, Πάσχα, Δεκαπενταύγουστο, τότε που όλοι σχεδόν οι απόδημοι κατακλύζουν το χωριό μας.

Αγαπούσε πολύ το χωριό μας και τους συγχωριανούς μας γι' αυτό πάντα θα τον θυμόμαστε.

Ας είναι μαλακό το χώμα κι ελαφρύ το χιόνι του χωριού μας που θα τον σκεπάσει.

Η μνήμη μας θα είναι μακρινή, ποτέ δεν θα σε ξεχάσουμε για πάντα θα είσαι δικός μας.

★

Πέθανε στη Νεράιδα στις 11-2-1989 η Νίτσα Βασιλ. Καραμέτου ετών 95.

Αυτοκτόνησε, με απαγχονισμό, στις 8-1-1989, Σοφία Δ. Πλατσιούρη, ετών 65.

Μόνο 350 εκατ. για τον Εθνικό δρόμο ΚΑΡΔΙΤΣΑ-ΑΓΡΙΝΙΟ

Σύμφωνα με δημοσιογραφικές πληροφορίες το κύριο βάρος του προγράμματος Δ.Ε. 1989 θα δοθεί στα έργα οδοποιίας, τ' αρδευτικά, τα έργα ύδρευσης και άλλα προβλήματα, που αντιμετωπίζουν οι πεδινές και οι ορεινές κοινότητες.

Τέλος από το εθνικό πρόγραμμα όπως τόνισε πρόσφατα ο Νομάρχης κ. Μιχ. Χρυσοχοΐδης έχει εξασφαλισθεί πίστωση 350 εκατ. για τον εθνικό δρόμο Καρδίτσας - Αγρινίου.

Διαμαρτυρία Καροπλεσιτών για τη μη διάνοιξη του δρόμου, λόγω πάγων

Τις μέρες των γιορτών όπως γινωρίζετε, οι δρόμοι ήταν κλειστοί και η συγκοινωνία σίχε σταματήσει. Οι Καροπλεσιτές διαμαρτυρήθηκαν με επιστολή στις εφημερίδες και σύντομα ο Νομάρχης έστειλε μηχανήματα και αποκαταστάθηκε η συγκοινωνία. Άμα δεν κλάψει το παιδί, δεν το ταΐζει η μάνα του.

Ο ΧΟΡΟΣ ΤΩΝ ΚΑΡΟΠΛΕΣΙΤΩΝ

Το Σάββατο 21/1/89, έγινε ο χορός των Καροπλεσιτών στο κέντρο ΚΟΜΠΑΡΣΙΤΑ της Καρδίτσας και σημειώθηκε μεγάλη επιτυχία.

ΣΥΛΛΥΠΗΤΗΡΙΟ

Θερμά συλλυπητήρια από το συλλ. Αποδήμων στις οικογένειες Κ. Και. Ν. Β. Καραμέτου για το θάνατο της Μητέρας τους.

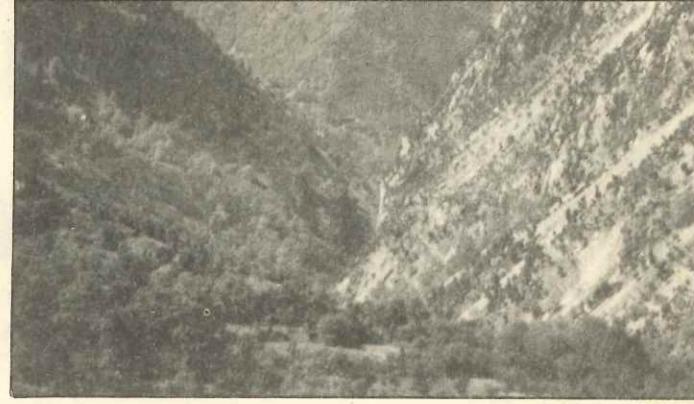
ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ ΕΝΟΣ ΑΠΟΔΗΜΟΥ

ΤΟ ΣΤΕΦΑΝΙ

Πολλές σουβάλες το αυλακώνουν και είναι γεμάτο από τους γενάρηα το στέφανο κατάφατο από το χωριό, ξερότοπος σηκώνεται από το Μέγδοβα κάθεται και φθάνει στα τρία Ελάτια.

Από το αριστερό, στη μέση λίγο παρακάτω, τα Μαντριά του Μουνάντερου, στην ίδια ευθεία, λίγο παραπάνω και κάτω από τις κοντόλιπες του Φώτη Σπνάσα. Ο Κώστας βόσκαγε τα γιδιά το καλοκαίρι, όλα παιχνιδιάρικα κατηφορίζοντας για το στάλο το μεσημέρι μόλις πηδούσε το ένα δεξιά - αριστερά προς τα κάτω, τα άλλα το ακολουθούσαν κάνοντας το ίδιο, παρασύροντας και μερικές κοτρώνες, ενώ τα κυπριά και τα κουδούνια ακούγονταν μέχρι ταντριανού και τα μπερμπιροχώραφα. Σύννεφο σηκώνονταν κουρνιαχτός από την ομαδική υστερία που τάπιανε να φθάσουν όσο πιο γρήγορα στο ποτάμι, να ρουφίζουν γάργαρο νερό που κουβαλούσε ο Μέγδοβας κατηφορίζοντας προς τον Αχελώο. Μετά το πότισμα το ραχάτι - ένα-ένα μετά, καθάριζε με το μπροστινό πόδι, ανάμεσα από τα λιθάρια το μέρος ν αναπαυθεί αναμασώντας την τροφή. Εκεί στην άκρη, ανάμεσα σε δύο φουντώτα πλατάνια καταπράσινα, είχε το γιατάκι του ο Κώστας, λίγο παραπέρα άκουγε να κελαρίζει το νερό, ενώ πάνω στα κλαριά τριβόλιζε ο τζιτζικας, όλο το καταμεσήμερο. Πάνω στην στρωμένη κάπα έριχνε τις ζάπλες του, ώσπου ο ύπνος έρχονταν και τούκλεινε τη μάτια. Δέκα επτά χρονών, ήταν δεν ήταν, ξεσκούφωτος - ηλιοκαμμένος με το χνούδι της νιότης στο σαγόνι έμοιαζε δυνατός ανδριωμένος, κάτι δάχτυλα σαν κασμάδια, άπλυτα, σκληρά, χοντρά, να σου τραβήξει μια σφαλιάρα να σούρθει ο ουρανός σφονδύλι. Τσαπ!!! μια σταγόνα νερό δεν έριχνε στα μούτρα του να βγάλει την λίγδα από το κορμί του, δίπλα ο Μέγδοβας του πρόσφερε πολλές γούρνες κατακάθαρο νερό.

Σήκω βρε παιδί μου, το Ζέρβωμα έφθασε πιο ωφέλιμα από τη δέση του κουμπούρα, τα μισά σκαρφάλωσαν στα κήπια του Μπότη, σήκω, πετάξου γρήγορα, μη κάνουν καμιά ζημιά, θέλουμε να ταρμέξουμε, μαζεύει η ώρα, παναθεμάτα σταματημό. δεν έχουν, όλη νυχτα μάτι δεν έκλεισα, άσε με να κοιμηθώ, είναι γλυκός ο ύπνος. Ξύπνα είπα και εγώ θα πλύνω τα καρδάρια. Πετάχτηκε ο Κώστας άρπαξε την κλείτσα τα κατεβάζει

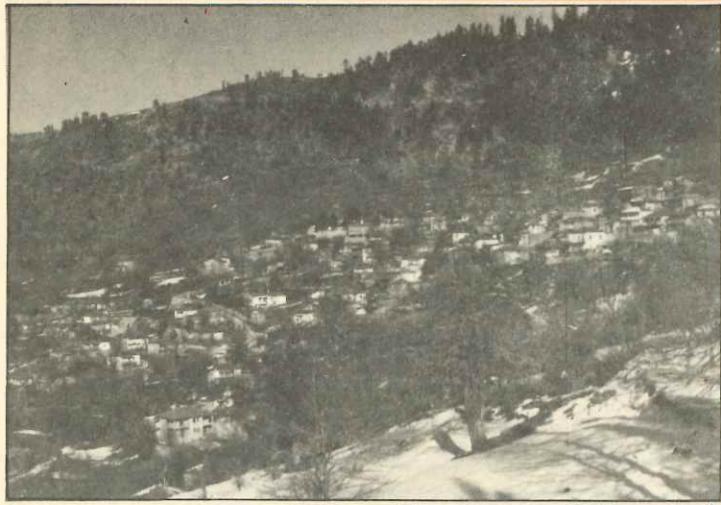
Τα περιφέρμα «στενά» στο Μέγα Γεφύρι. Τα πόδια στεφανιού. κάτω, μαζύ με τα γαπάρι χώνονται στην στρούγγια τρία-τέσσερα στέρφα - δυο τραγιά - δυο μπλιόρια, μπροστά ο πατέρας καθισμένας σ' ένα λιθάρι έπαιρνε μια μια την κατσίκα άρμεγε και πιστώντας προμονωμένο σε μια γωνιά αναμάσσαγε την τροφή του ανέμελα, όταν ο μικρός του φέρνει μια με την κλείτσα τρομαγμένο εκείνο ορμάει να βγει τρέχοντας στην έξοδο και στην βιασύνη του παίρνει σβάρνα πατέρα και καρδάρι, τόχυσε το γάλα.

Πουπ να το πάρει ο διάβολο τ' άτιμο, ξεφώνισε ο πατέρας, ο μικρός του τραβάει δυο τρεις με την κλείτσα στα κέρατα, του τραβάει και μια κατάρα ξεγυρισμένη, από πιστώντας θα σε στείλω βρε άτιμο να γίνεις σουφλάκι στην Αθήνα, κ' υστερά να κάνεις ταξεδί για την χαβούζα του Ρέντη. Φάγατε κατσίκι από το στεφάνι!! Φάτε πρώτα και το κουβεντιάζουμε.

Ενα-ένα κόλλησαν από πέρα, πίσω ο Κώστας με την κλείτσα στο δεξιό χέρι, το κουντοκάπι πριγμένο στον αριστερό ώμο και τον τραβά από κάτω, τραβήξε για το γρέκι, άναψε φωτιά, έκατος δίπλα, έβγαλε από το σακούλι πέντε-έξη ελιές, ψωμί καλαμποκισιό κι έφαγε για βράδυ. Τόχουν ταράξει το παιδί στο νηστίσιμο και στην ξεροφαγία, αλλοιθώρισε το μάτι του για φρόντα. Τι μπορεί να φας κοντά στα γιδιά; Γάλα, ναι αλλά συνέχεια! Διπλώθηκε μέσα στο κουντοκάπι, ξάπλωσε δίπλα στη φωτιά έχοντας για μαξιλάρι μια πλακερή πέτρα. Εβαλε και το τραντσίστορ στα κούστια και καμιά τραγουδιστριά, λίγο μπουζούκι, κιθάρα, αυτός μόνο κλαρίνο είχε συνηθίσει στα κούστια.

Εκεί που συλλογίζονταν, θ

ΓΕΝΑΡΙΑΤΙΚΕΣ ΕΙΚΟΝΕΣ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΜΑΣ

Δυό όψεις παρουσιάζει η Νεράιδα μετά τις Χριστουγεννιάτικες γιορτές. Στην μισή προς την εκκλησία χιόνι 1/2 μέτρου περίπου και πάγο. «Άυτό περιμένει κι άλλο έλεγαν οι γεροντότεροι». Η άλλη μισή προς το σχολείο, άνοιξη. Τέτοιες μέρες άξιζε κανείς να τις γνωρίσει. Και να τις απολαύσει. Δοκιμάστε.

Το χιόνι όμως και οι παγνιές δεν εμπόδιζαν τους χωριανούς να βγάζουν με τη σειρά τους την «γιδοβίτσα» προς το Σταυρό. Η χαρακτηριστική φωνή της Μερόπης κάθε πρωι σήμανε την έναρξη, μέσω του μεγαφώνου και την πορεία που θ' ακολουθούσαν. Έχουν τις χάρες τους κι αυτά.

Τέτοιες μέρες ποιο θα ξαναβρεί; Κι αν οι προβλέψεις των γερόντων επαληθευθούν; Καλά είναι να κάνουμε και το κουμάντο μας. Το οποίο ερμηνεύεται με 2-3 φορτώματα μπάτσα για τα ζωντανά. Στη φωτογραφία η Μερόπη επιστρέφει από την μπάτσα και βγήκε και η νύφη να την βοηθήσει. Να κρατάμε βέβαια και τις παραδόσεις.

Ένα μήνα είχε να βγει «πράμα» από το στάβλο. Ένα μπόι η κοπριά. Ευκαιρία είναι να την βγάλουμε «τώρα που έκανε 2 μέρες καλές, μαθές», «Τι να κάνω Κώστα μ', ο άλλος δεν μπορεί να σηκωθεί απ' ή μέση;»

Άρε, μερικοί πως την βγάζουν!! Γειά στα χέρια σου Ταξιαρχία.

Και ο ασήχαστος Κώστας Καραμέτος, όλη μέρα κάτι φτιάχνει, γύρω από το σπίτι. Σήμερα κλαδεύει έστω και πρόωρα.

Το Ιατρείο άνοιξε. Γιατρό έχουμε, κρύο κάνει. Ποιος θα κόψει τα ξύλα; Ποιος άλλος οι γειτόνοι και οι φιλότιμοι;

Του Μένιου σ' αυτά δεν του το τρως!!

Βιβλια-τυπος

Παρουσίαση: Κώστας Ι. Ζήσης

ΕΘΙΜΑ ΚΑΙ ΔΟΞΑΣΙΕΣ ΤΟΥ ΛΑΟΥ

Ζάχου Ξηροτύρη, Αθήνα 1987

Μ' έκπληξη δεχτήκαμε τους δύο τόμους του νέου βιβλίου του συμπόλιτη μας κ. Ζάχου Ξηροτύρη. Δεν στέγνωσε καλά-καλά το μελάνι της προηγούμενης παρουσίασης του βιβλίου «ΗΘΗ, ΕΘΙΜΑ ΚΑΙ ΕΘΙΜΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ» και ο ακούραστος Ζ.Ξ., μας βομβάρδισε ξανά με δύο τόμους, οι οποίοι είναι η αρχή άλλων δύο που θ' ακολουθήσουν.

Μέσα σ' αυτούς τους τόμους αναβιώνουν οι ακέψεις τόσων γερόντων, τόσες εντυπώσεις και γεγονότα που είχε καταγράψει ο σ. από 60/ετίας και πλέον, όταν ήταν φοιτητής και ανήσυχος νέος κι ενθουσιάζονταν από τα ήρεμα και στοχαστικά λόγια των γερόντων, κυνηγώντας τους και ρωτώντας για οπιδόποτε γνώριζαν γύρω από τη ζωή και τη δράση των ανθρώπων, της οικογένειας, της ομάδας του χωριού κι όσα ακόμα ζόύσαν

στη φαντασία και στη σκέψη του τόσο φιλόσοφου Ελληνικού λαού της υπαίθρου.

Κι είναι άξιο παρατήρησης, θαυμασμού το γεγονός ότι ο φίλος Ζ.Ξ., μη προσδοκώντας τίτλους, αξιώσεις κι αναγνωρίσεις, σ' αυτή την ηλικία, δεν άφησε τον πακτωλό αυτό των λαογραφικών γνώσεων και σημειώσεων να παραμείνει στο νου ή στα τετράδια, αλλά προχώρησε στην έκδοσή τους αφήνοντας αγνή παρακαταθήκη στις επόμενες γενεές από το πλήθος αυτό των λαογραφικών στοιχείων.

Το είπαμε κι άλλοτε, το λέμε και τώρα ότι θαυμάζουμε το σ. Ζ.Ξ., όχι μόνο για τους κόπους και τις οικονομικές θυσίες που υποβάλλεται, αλλά περισσότερο για την αγάπη και την ανεξάντλητη δύναμη που έχει για τα περασμένα.

ΚΡΑΥΓΕΣ. Αγγελού Ρηγόπουλου.

Διηγήματα Αθήνα 1988, σελ. 148

Εκδοση: Σύγχρονη Εκπαίδευση,
Τ.Θ. 25085 ΑΘΗΝΑ 100 26

λάβαμε κι διαβάσαμε, τη συλλογή των 8 δημημάτων του γιατρού Αγγ. Ρηγόπουλου, που έδωσε στη δημοσιότητα, μέσα από μια καλαίσθητη έκδοση, την επιμέλεια της οποίας είχε η ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ. Μικρά, μεστά, δημημάτα, που αγγίζουν την καθημερινότητα και μας δίνουν ολοζώντανη την σημερινή πραγματικότητα της ζωής, με τις πίκρες της, τις απογοητεύσεις της, τις αρρώστιες, την ανθρωπιά, την αγάπη της. Όμορφα, καλογραφημένα, ανθρώπινα. Μας άρεσαν πολύ, δίνουν κάτι στον αναγνώστη, αξίζουν να διαβαστούν. Καλός ο προβληματισμός του Α.Ρ., αξιόλογο το ενδιαφέροντο, η προσπάθεια. Περιμένουμε κι

άλλα, είναι κρίμα να περιοριστεί μόνο σ' αυτά.

ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ Ο Αναμορφωτής

Μιλτιάδη Εβερτ
Αθήνα 1988, σελ. 198

λάβαμε το βιβλίο του κ. Μιλτιάδη Εβερτ, ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ, Ο ΑΝΑΜΟΡΦΩΤΗΣ, που είχε την ευχαριστηση να το προσφέρει στο Σύλλογο μας για τη βιβλιοθήκη.

Ευχαριστούμε, προκαταβολικά, τόσο για το βιβλίο, όσο και για την Χριστουγεννιάτικη κάρτα με τις ευχές του.

Όσο αφορά το βιβλίο, τι να γράψουμε; Έχουν τόσοι και τόσοι ασχοληθεί με την προσωπικότητα και το έργο του Κ. Καραμανλή. Είναι, σχεδόν ο μόνος πολιτικός, που έχουν γραφεί, ενώ ζει, πέντε βιογραφίες του. Αυτό και μόνο τα μαρτυρεί όλα. Ο κ. Εβερτ παρουσιάζει την προσωπικότητα και το έργο του Κ. Καραμανλή, της περιόδου 1953-1963 και 1974-1980, από την σκοπιά που ο ίδιος έχει γνωρίσει, ως στενός οικογενειακός φίλος και αργότερα συνεργάτης του πρώην Πρωθυπουργού και Πρόεδρου Δημοκρατίας κ. Κ. Καραμανλή.

ΜΕ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΤΩΝ ΔΥΟ ΣΥΛΛΟΓΩΝ ΘΑ ΓΙΝΕΙ ΤΟ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΣΤΗΝ ΝΕΡΑΪΔΑ

Ο Εξωραϊστικός Σύλλογος Νεράιδας και ο Σύλλογος Αποδήμων (Αθήνας) Νεράιδας, ανέλαβαν από κοινού να φέρουν εις πέρας, το ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΝΕΡΑΪΔΑΣ.

Το έργο αυτό που θεωρείται σπουδαιότατο για το χωριό μας, ήδη έχει αρχίσει. Υλικά για το κτίσιμο της αιθουσας (τσιμεντόλιθοι, άμμος, τσιμέντα), έχουν έρθει. Τα έφερε δωρεάν ο Αποστόλης Χαλάτσης και μόλις ο καιρός το επιτρέψει θ' αρχίσουν οι εργασίες. Από την άλλη πλευρά ο Σύλλογος αποδήμων θα προσφέρει ότι είναι δυνατόν, προς πάσα κατεύθυνση ώστε μέχρι το καλοκαίρι η αίθουσα να έχει διαμορφωθεί.

Δύο όψεις παρουσιάζει η Νεράιδα

Αν δει κανείς από μακριά την Νεράιδα, αλλά και όλη τη φύση θα παρατηρήσει δυο διαφορετικές όψεις.

Τα ζερβά 1/2 μέτρο χιόνιο και στα προσήλια άνοιξη.

Το χωριό από την πλατεία (η οποία έχει 20 πόντους χιόνι) και δεξιά προς την εκκλησία είναι κατάλευκο, με πάγο που μόνο με τα «ζαρόνια» βγαίνεις έξω και αριστερά προς το σχολείο, ούτε λάσπη δεν έχει. Άνοιξη πραγματική. Όπως λένε και οι... γεροντότεροι (στη Μερόπη), «ούτε άλλη φορά.... θυμάμαι τέτοιο πάγο». «Αυτό περιμένει κι άλλο». Λέτε να επαληθευθούν οι προβλέψεις τους;

Χωρις φως και τηλέφωνο τις μέρες των γιορτών

Με τέτοιο χιόνι και πάγο, ούτε συγκοινωνία, ούτε φως, ούτε τηλέφωνο, ήταν δυνατόν να λειτουργούν.

Ευτυχώς ούμως οι υπηρεσίες έκαναν αρκετές προσπάθειες κι αποκαταστάθηκαν μετά την Πρωτοχρονιά σχεδόν όλα.

ΤΑ ΣΤΕΚΙΑ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ

Στα Καφενεία του Δ. Παπαγεωργίου (Στάδιο 51) και Γιώργου Κατσούλη (Ζωδόχου Πηγής) συγκεντρώνονται οι χωριανοί. Καλό είναι να περνάμε από εκεί να λέμε μια καλημέρα και να συναντάμε και κάποιο χωριανό, τουλάχιστον τα Σαββατοκύριακα.

Όσοι χωριανοί θέλουν να βοηθήσουν την προσπάθεια αυτή με χρήματα, μπορούν ν' απευθύνονται στα Συμβούλια των δύο Συλλόγων (Εξωραϊστικού και Αποδήμων).

Να μεταφερθεί η γραμμή της ΔΕΗ από την Μακρακώμη στην Καρδίτσα

Αίτηση, με υπογραφές πολιών κατοίκων, κυκλοφόρησες γιορτές με την οποία ζητάνε να μεταφερθεί η γραμμή παροχής ηλεκτρικού ρεύματος της ΔΕΗ, από την Μακρακώμη - Κλειτό - Τριφύλλα, με μιά από τις διαδρομές α) Καρδίτσα - Αμάραντο ή β) Καρδίτσα - απιδιά - Μολόχα - Νεράιδα, ώστε ν' αποφεύγεται η ράχη της Τριφύλλας, που δεν καθαρίζεται από τα χιόνια και δυσκολεύει πολύ την αποκατάσταση των ζημιών, κατά τους χειμερινούς μήνες.

Δίκαιο και σχεδόν καθολικό είναι το αίτημα των κατοίκων όλης της Κοινότητας, αρκεί να γίνει αποδεκτό.

Βέβαια οι ενέργειες δεν σταμάτησαν στην αίτηση.

Επιτροπή επισκεψθηκε το Νομάρχη, τις αρμόδιες Υπηρεσίες του Νομού και προσανατολίζονται να επισκεφθούν και τον αρμόδιο Υπουργό στην Αθήνα.

Οι ακακίες στο Σταυρό

Δυο φορές μέχρι τώρα φυτεύθηκαν ακακίες στο δρόμο προς το Σταυρό. Μερικές όμως δεν έπιασαν ή ξεράθηκαν. Τώρα που είναι η εποχή τους, καλό είναι να πάρουμε από το Δασαρχείο 4-5, λίγο μεγάλες και ν' αντικατασταθούν οι ξερές. Ετοι μέχουμε σιγά-σιγά μια ωραιότατη δενδροστοιχία, για τους απογευματινούς και νυχτερινούς περιπατητές.

Η Συγκοινωνία του χωριού

Ένα μήνα περιπου είχε η συγκοινωνία να πάει στη Νεράιδα. Αιτία ήταν και είναι ακόμα (στις 15/1/89) ο πάγος. Δεν εκφράζουμε παράπονα προς τις υπηρεσίες. Και μηχανήματα εκχιονιστικά έστειλαν επανειλημμένα και γκρέιντερς και φορτωτή. Αλλά ο πάγος ήταν τέτοιος που δεν μπορούσαν να κάνουν τίποτε, ακόμα και τώρα μόνο μια φορά την ημέρα, το μεσημέρι έρχεται.

Η ΦΥΣΙΚΗ ΒΡΥΣΗ ΣΤΗΝ «ΚΡΑΝΙΑ»

Οι φυσικές πηγές νερού, σιγασιγά ξεχνιούνται. Ούτε για νερό πόσιμο τις χρειαζόμαστε, ούτε για τα ζωντανά μας. Τώρα οι στράτες και τα μονοπάτια δεν περπατιούνται, υπάρχουν αυτοκινητόδρομοι. Τα ζώα έχουν λιγοστέψει πολύ. Οι βρύσες παρατημένες θα χωθούν από χώματα (που είναι η γραφική στις βριτσούλες;) θα σπάσουν οι κούπες, θα στερέψουν τα νερά.

Μια μεγάλη παράληψη ως τώρα που δεν έχει προβληθεί θείη τόσο γραφική και φιλόξενη κρύα βρύση στην Κρανιά που ομοίαζει σαν όμορφη κόρη των Ελατιάδων, στέκεται τώρα χρόνια πλάι στον αμαξιτό δρόμο και προσφέρει πρόσχαρη το αγαθό έργο της αναψυχής. Κάθε περαστή κός νοιώθει αυθόρμητη την ανάγκη να σταματήσει για λίγο για να χαρεί τον όμορφο τόπο των Ελατιάδων και το μεγαλείο της άγριας καταπράσινης φύσης, να πει από την παραδοσιακή πέτρινη κούπα το πεντακάθαρο κρυστάλλινο νερό που τρέχει α διάκοπα και πηγάζει από τα κρύα σπλάχνα του βουνισιού τόπου. Μια βρύση συνδεμένη με θρύλους, ιστορίες και με έντονη παράδοση. Σ' αυτή πέρασαν αμέτρητοι κουρασμένοι στρατοκόποι, διπλα της απόθεσαν τα ανυπόφορα βάρη της ζαλίγκας με το καλαμπόκι που μετέφεραν για τη διατροφή τους από τη Θεσσαλία, εκεί στα ματούδαν για λίγη ξεκούραση, να δροσιστούν να αβύσουν τη δίψα τους από το μεγάλο κάμα του κάμπου. Τσελιγκάδες, Σαρακατσανιοί, ξεφόρτωναν εδώ τα περήφανα άλογά τους τις νύχτες, τα τουλούμια με το βούτυρο για να το κρυώσουν ώστε να μπορέσουν να φθάσουν ως το πρωί στην αγορά της Καρδίτσας. Αγωγιάτες που μετέφεραν στα μαγαζά των χωριών τα απαραίτητα είδη διατροφής, κρασιά, φάρμακα κλπ. κλέφτες και άνθρωποι της νύχτας, στρατιωτικά αποστάσματα και πλήθος ορεινών πεζοπόρων.

Κοντά σ' αυτή τη παληκάρια του Ηρωικού Κατσαντώνη είχαν τα λημέρια τους, εκεί στις λάκες έστηναν το χορό οι φουστανελοφόροι λεβεντάνθρωποι της ελευθερίας γυμνάζονταν στη σκοπούβολη και παρακολουθούσαν με ραγισμένη την καρδιά

Το Υδραγωγείο της Κορομηλιάς

Ο μηχανικός Λαμπρος Γακης, πήγε στις 11-1-89 στη Κορομηλιά και εξέτασε το μέρος, για έναν πρόχειρο δρόμο, πάνω σ' αυτόν που υπάρχει, ώστε να πάει τα υλικά στην Κορομηλιά και να αρχίσουν οι εργασίες του χωριού για νέα ύδρευση απαλαγμένη από Δ.Ε.Η., μοτέρ, κι αντλήσεις.

Τουλάχιστον, χρεος μας ας είναι, να διατηρήσουμε την παράδοση, ώστε να γνωρίζουν οι μεταγενέστεροι, σε ποιο μέρος ήταν βρύση ποιος την έφτιαξε, ποιος τεχνίτης την σκάλισε και τόσα άλλα. Στην προσπάθεια αυτή, αρχίζουμε από τη βρύση της «Κρανιάς», ευχαριστώντας τον Παπα-Γιώργη για τα στοιχεία που μας έστειλε.

Η βρύση της Κρανιάς, όπως είναι σήμερα, διπάνες κατασκευής του «Αμερικάνου» Κων. Περ. Θάνου, (196)

την Θεσσαλία που γόγγιζε στο βαρύ υγρό της Τουρκιάς.

Εκεί κοντά, στο διάσελο του Γρεβενού ή Γρεβενοδιάσελο (όπως το λέμε σήμερα) είναι και η θέση «στου Διπλα». από το θάνατο του πρωτοπαλλικαρού του Κατσαντώνη, του Διπλα, ο οποίος ο ποτώθηκε σε μάχη που έγινε στο σημείο εκείνο την Άνοιξη του 1807.

Από την ομορφή βρύση εξακολουθεί να μαγνητίζει ως σήμερα στην εποχή που έχει μολυνθεί το πεδινό περιβάλλον το πλήθος των νοστάλ-

Νέα αποζημίωση κοροϊδία για τις καρυδιές

Με καλά λόγια δεχτήκαμε τον έλεγχο των καταστρεμένων από τον πάγο καρυδιών που έγινε τον περασμένο Αύγουστο από συνεργείο του Υπουργείου Γεωργίας. Είπαμε, λοιπόν, ότι για μια φορά θα γίνει σωστή αξιολόγηση της καταστροφής, με ανάλογη αποκατάσταση.

Δυστυχώς ίδιως διαψεύστηκαμε. Ήρθαν τα χαρτιά τα οποία αποδίδουν στην κάθε καρυδιά από 1-2 κιλά ελάχιστες φτάνουν στα πέντε και μια ώπως λένε οι πληροφορίες στα 12 κιλά.

Όλοι οι χωριανοί είναι δυσαρεστημένοι γιατί όλοι γνωρίζουμε είτε κατοικούμε στο χωριό είτε όχι ότι από μια καρυδιά έπαιρνε καθένας, αν ήταν μεγάλη και καλή από 50 μέχρι 200 και περισσότερα κιλά. Και η περισσινή καταστροφή ήταν ολοκληρωτική.

Καλά το Υπουργείο ή η ΕΟΚ, κάνει την δουλειά της, εμείς όμως τι κάνουμε; Οι ενοτάσεις γιατί είναι;

ΤΟ ΠΑΣΧΑ ΟΛΟΙ ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ ΜΑΣ